

Asia: VN/23227/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi rakentamislain mukaisten rakentamisen luonnollisten henkilöiden pätevyyksien toteamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Valtuutettua toimielintä koskevat huomiot.

Ehdotetun lain 3 § 3.momentin alakohta 3) "monijäseniset eri pätevyysalojen asiantuntijalautakunnat, jotka päättävät todistuksien myöntämisestä" rajaa päätöksenteon pätevyytodistuksen myöntämisestä yksistään asiantuntijalautakunnan tehtäväksi. Tällaisella ehdotetulla lakitekstillä rajataan pois mahdolliset pätevyysarviointilaitokset, joilla on oma FINASin akkreditoima laatujärjestelmä/-ohje pätevyyden myöntämiseen johtavista menettelyistä ja toimintatavoista omalla henkilöstöllä. Alakohta 3) ehdotetaan täydennettäväksi muotoon "monijäseniset eri pätevyysalojen asiantuntijalautakunnat, jotka päättävät todistuksien myöntämisestä, tai FINASin akkreditointi riittävän laadukkaaseen päätöksentekomenettelyyn omalla henkilöstöllä." Mikäli tällä alakohdalla 3) on tarkoitettu toimintaa valvovaa lautakuntaa, on lakiehdotuksen teksti muotoiltava paremmin kuvaamaan tällaista tilannetta.

Ehdotetussa 4 § mukaan hakemuksessa toimitelimeksi on esitettävä sellaisia tietoja, joita ei vaadita 3 §:ssä valtuutetulta toimielimeltä, mm. rekisterin ylläpito ja voimassa oleva vastuuvakuutus. Tarkoituksen mukaisempaa olisi kirjata valtuutettua toimielintä koskevat vaatimukset suoraan 3 §:ään ja 4 §:ssä viitata niihin (tai kirjoittaa ne uudestaan auki hakemukseen vaadittaviin tietoihin, kuten nyt on tehty).

4 § 3.momentin tekstin sanamuoto, jossa Ympäristöministeriö voi edellyttää ulkopuolista arviointia toimielimen asiantuntemuksesta, luotettavuudesta ja riippumattomuudesta on ongelmallinen eri hakijoiden tasapuolisen kohtelun kannalta. Ehdotetusta tekstimuodosta ei käy ilmi millä perusteella tällaista edellytetään jos edellytetään. Laadukkaan arviointityön kannalta olisi tarkoituksenmukaista edellyttää kaikilta hakijoilta FINASin akkreditointia kyseiseen tehtävään. Sama pätee 5 §:n vapaata sanamuotoa "voi edellyttää". Tarkoituksenmukaisempaa olisi edellyttää määrävlein tapahtuvaa ulkopuolista arviointia.

Todistuksen myöntämistä, todistusta ja todistuksen saajaa koskevat huomiot.

10 § 3.momentin alakohdan 3) mukaan todistuksen pitää sisältää pätevyydenhaltijan kotipaikka. Onko tarkoituksenmukaista ilmoittaa todistuksen myöntämishetkellä voimassa oleva kotipaikka, kun kyseinen tieto voi vaihtua (useaan otteeseen) todistuksen voimassaoloaikana? Tarkoituksenmukaisempaa olisi sisällyttää kotipaikan tieto ylläpidettävään rekisteriin, mikäli kyseinen tieto saadaan jatkuvasti ajantasalla olevasta (toisesta) rekisteristä päivitettyä kyseiseen myönnettyjen pätevyydestodistusten rekisteriin. Myös alakohta 4) on hieman kyseenalainen, koska alakohdassa 5) vaaditun myönnetyn pätevyydestodistuksen pätevyydestason pitäisi pitää sisällään tietyn tasoisen tutkinnon, jolloin pätevyydestodistuksella kyseinen tieto on toisarvoista. Pätevyydestasoista olisi syytä laatia asetus, jossa vaatimukset eri pätevyydestasoihin määritellään yksityiskohtaisemmin.

10 § 5.momentti aiheuttaa todistuksen sisällölle ylimääräistä "nice-to-know" lisätietoa, näistä olisi järkevämpää säätää asetuksen tasolla minimivaatimukset tietyille pätevyyden tasolle, kuten sähköturvallisuuslain (1135/2016) nojalla annetussa Valtioneuvoston asetuksessa sähkötyöstä ja käyttötyöstä (1435/2016) on tehty eri sähköpätevyyksien osalta eikä todistukseen myöntämiseen perusteena ollut tutkinto tai työkokemus ilmene myönnetystä pätevyydestodistuksesta.

Ympäristöministeriötä koskevat huomiot.

-

Rekisteriä tai rekisterinpitoa koskevat huomiot.

11 § mukaan rekisterin tulee sisältää tieto todistuksensaajan kotipaikasta. Tämän tiedon ylläpitäminen todistuksen voimassaoloajan ilman automaattista tietojen päivitystä (rajapinnan kautta) jatkuvasti ajan tasalla olevaan kotipaikkarekisteriin on kohtuuton vaatimus rekisterin ylläpitäjälle. Mikäli kotipaikka vaihtuu kesken todistuksen voimassaoloajan ilman, että tietoa päivitetään rekisteriin, menettää kyseinen tieto merkityksensä. Ehdotamme kotipaikka-tiedon poistamista rekisterin vaatimuksista tai asian esittämistä toisella tavalla lain tasolla.

Ulkomaisten tutkintojen vastaavuutta koskevat huomiot.

-

Siirtymäaikaa koskevat huomiot.

-

Mahdolliset muut huomionne esitysluonnoksesta.

Pätevydenarvoinnista olisi tarkoituksenmukaista laatia oma asetus, jolloin eri toimielimien arviointityön olisi mahdollisimman tasalaatuista ja toimielimen hyväksymisessä FINASin akkreditointi mahdollistaisi riittävän tasapuoliset lähtökohdat riippumattomalle ja luotettavalle pätevydenarviointille.

